

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾
z dnia ..... 2015 r.**

w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli, a także metod oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany roślin sadowniczych²⁾

Na podstawie art. 72 pkt 1-3 z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512 oraz z 2013 r. poz. 865) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe terminy składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych;
- 2) wymagania w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli, z uwzględnieniem w szczególności:
  - a) terminów dokonywania i liczby ocen stanu plantacji materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych w odniesieniu do poszczególnych kategorii grup roślin lub gatunków,
  - b) metod dokonywania oceny laboratoryjnej w odniesieniu do poszczególnych kategorii, stopni kwalifikacji lub poszczególnych grup roślin lub gatunków,
  - c) liczby rozmnożeń dla poszczególnych grup lub gatunków roślin materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, z uwzględnieniem opisu poszczególnych kategorii i stopni kwalifikacji,
  - d) izolacji przestrzennej od innych upraw, czystości gatunkowej i odmianowej, zdrowotności oraz zmianowania roślin, a także wieku roślin - dla materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych,

e) sposobu oznaczania partii materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC lub materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli;

3) metody oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości odmianowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych.

§ 2. Wniosek o dokonanie oceny polowej oceny materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych składa się w roku, w którym dany materiał ma być poddany ocenie polowej, w terminach:

- 1) do dnia 10 marca - dla porzeczek i agrestu;
- 2) do dnia 30 maja - dla materiału innego niż wymieniony w pkt 1.

§ 3. 1. Plantacje materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych powinny być zakładane z zachowaniem:

- 1) izolacji przestrzennej, która ma na celu oddzielenie plantacji materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych od źródeł obcego pyłku lub chorób i szkodników pochodzących ze zbiorowisk roślin uprawnych oraz dziko rosnących, mogących stanowić źródło obcego pyłku;
- 2) szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin sadowniczych określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

2. Izolacja przestrzenna może być zmniejszona do 1/2 wymaganej odległości, jeżeli plantacja jest oddzielona od źródeł, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lasem, wzgórzami lub wysokimi budynkami.

§ 4. 1. Ocena polowa materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych obejmuje jedną lub kilka ocen stanu plantacji, w zależności od wymagań szczegółowych określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

2. Poszczególne oceny stanu plantacji są dokonywane w terminach określonych w wymaganiach szczegółowych określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

3. Podczas oceny polowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, sprawdzeniu podlegają w szczególności:

- 1) dołączona do wniosku o dokonanie oceny dokumentacja;
- 2) zgodność informacji deklarowanych we wniosku o dokonanie oceny z przedłożonymi dokumentami i stanem faktycznym plantacji;
- 3) izolacja przestrzenna;
- 4) oznaczenie materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych;
- 5) przedplon;
- 6) wyrównanie roślin;
- 7) czystość gatunkowa i odmianowa;
- 8) wiek roślin;
- 9) pochodzenie ocenianych roślin;
- 10) zdrowotność, jakość i ilość roślin.

4. Do obliczania ilości materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych można stosować pomocniczo:

- 1) średnią obsadę na 1 m² powierzchni lub 1 m.b. długości rzędów;
- 2) średnią wydajność z jednej rośliny;
- 3) szacunkowy plon owoców z drzew nasiennych.

§ 5. 1. Podczas oceny polowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych w sadach, w których są pozyskiwane nasiona lub zrazy, przeprowadza się ocenę wszystkich roślin.

2. Podczas oceny polowej materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, innego niż wymieniony w ust. 1, dokonuje się ogólnego sprawdzenia wszystkich roślin oraz przeprowadza się ocenę szczegółową na jednostce kwalifikacyjnej, którą stanowią kolejne rośliny w jednym lub kilku rzędach albo 10% roślin każdej partii materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, zgłoszonej do oceny.

3. W przypadku braku wyrównania materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, w ocenianej partii można wyznaczyć kolejne jednostki kwalifikacyjne.

4. Jeżeli plantacja lub jej część, lub partia materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych nie spełnia wymagań dla kategorii i stopnia kwalifikacji, wskazanych we wniosku o dokonanie oceny polowej, to jest oceniana w kategorii i stopniu, dla których są spełnione szczegółowe wymagania określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Ocenę laboratoryjną drzew w sadach do pozyskiwania nasion wykonuje się, stosując test ELISA.

2. Test ELISA wykonuje się na obecność wirusa karłowatości śliwy (Prune dwarf virus, PDV) i wirusa nekrotycznej plamistości pierścieniowej wiśni (Prunus necrotic ringspot virus, PNRSV).

3. Reprezentatywne próby pobiera się do testu ELISA późną zimą lub wczesną wiosną, nie później jednak niż przed kwitnieniem, z każdego drzewa nasiennego cztery pędy, każdy pęd z innej strony drzewa.

4. Test ELISA wykonuje się na liściach i kwiatach lub pąkach uzyskanych z pędów przetrzymywanych przez okres od 2 do 3 tygodni w wodzie o temperaturze 18-25 °C.

5. Pierwszy test ELISA wykonuje się na 3-letnich drzewach, pobierając próby zbiorcze z czterech kolejnych drzew nasiennych. Kolejne testy ELISA wykonuje się co 4 lub 6 lat, w zależności od izolacji przestrzennej określonej w załączniku nr 4 do rozporządzenia, pobierając próby zbiorcze z dwóch kolejnych drzew nasiennych.

6. Jeżeli w próbie zbiorczej zostaną stwierdzone wirusy, o których mowa w ust. 2, test ELISA wykonuje się dla próby zbiorczej, dla każdego drzewa oddzielnie.

§ 7. 1. Oceny tożsamości odmianowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, dokonuje się, prowadząc obserwacje cech danej odmiany.

2. Obserwowane cechy odmiany porównuje się z opisem odmiany dokonany przez jednostkę zajmującą się rejestracją lub z wzorcem tej odmiany.

3. Ocenę tożsamości odmianowej dla jednej odmiany przeprowadza się co najmniej na:

- 1) czterech drzewkach;
- 2) sześciu krzewach;
- 3) dwunastu roślinach truskawek.

4. Ocenę tożsamości odmianowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, kończy się po pierwszym roku owocowania, w którym można dokonać porównania określonego w ust. 2.

§ 8. Partie materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oznacza się w sposób umożliwiający identyfikację tego materiału, w tym przez podanie dnia, tygodnia, miesiąca i roku wprowadzenia go do obrotu, wskazanie gatunku, odmiany lub podkładki, z których ten materiał został wyprodukowany, lub podanie literowego lub cyfrowego oznaczenia własnego podmiotu.

§ 9. Opis kategorii i stopni kwalifikacji materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 10. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 11. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 12. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału roślin kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych oraz materiału szkółkarskiego CAC są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 13. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości sadzonek winorośli są określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1261).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia:

- 1) art. 3, 5 i 7 oraz załącznik do dyrektywy Komisji 93/48/EWG z dnia 23 czerwca 1993 r. określającej wykaz wskazujący warunki, jakie mają być spełnione przez materiał rozmnożeniowy roślin owocowych i rośliny owocowe przeznaczone do produkcji owoców, zgodnie z dyrektywą Rady 92/34/EWG (Dz. Urz. WE L 250 z 07.10.1993, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 15, str. 83),
- 2) dyrektywy Komisji 93/49/EWG z dnia 23 czerwca 1993 r. określającej wykazy wskazujące warunki, jakie mają być spełnione przez materiał rozmnożeniowy roślin ozdobnych oraz rośliny ozdobne, zgodnie z dyrektywą Rady 91/682/EWG (Dz. Urz. UE L 250 z 07.10.1993, str. 9; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 15, str. 91).
- 3) art. 3-5 oraz załącznik do dyrektywy Komisji 93/61/EWG z dnia 2 lipca 1993 r. określającej wykazy wskazujące warunki, jakie mają być spełnione przez materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy warzyw, inny niż nasiona, zgodnie z dyrektywą Rady 92/33/EWG (Dz. Urz. WE L 250 z 07.10.1993, str. 19; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 15, str. 101).

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone:

- 1) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie sposobu oznaczania partii materiału siewnego (Dz. U. Nr 209, poz. 1546),
  - 2) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków (Dz. U. Nr 221, poz. 1623),
  - 3) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego (Dz. U. Nr 29, poz. 189, Nr 110, poz. 764 i Nr 189, poz. 1358, z 2008 r. Nr 29, poz. 173 i Nr 183, poz. 1136, z 2009 r. Nr 130, poz. 1071 oraz z 2010 r. Nr 56, poz. 347 i Nr 183, poz. 1230)
- które tracą moc na podstawie art. 139 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512 oraz z 2013 r. poz. 865) z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załącznik nr 1

**Opis kategorii i stopni kwalifikacji materiału siewnego kategorii elitarny
lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych**

Kategoria	Stopnie kwalifikacji		
	nazwa stopnia i symbol		opis
	rośliny sadownicze (w tym winorośl)	agrest, malina, porzeczka, truskawka	
Elitarny	przedbazowy (PB)	superelita (SE)	<p>Materiał rozmnożeniowy, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) został wytworzony zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech tej odmiany oraz ochrony przed porażeniem chorobami i szkodnikami w warunkach kontrolowanych; 2) jest przeznaczony do produkcji materiału bazowego; 3) został uznany po urzędowej ocenie za spełniający wymagania szczegółowe.
	bazowy (B)	elita 1 (E1)	<p>Materiał rozmnożeniowy, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) został wytworzony zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech tej odmiany oraz ochrony przed porażeniem chorobami i szkodnikami; 2) jest przeznaczony do produkcji materiału kategorii kwalifikowany; w przypadku agrestu, maliny, porzeczki i truskawki jest to rozmnożenie dwukrotne; 3) został uznany po urzędowej ocenie za spełniający wymagania szczegółowe.
elita 2 (E2)			
Kwalifikowany (C)	oryginał (O)		<p>Materiał rozmnożeniowy, w szczególności zrazy, podkładki, nasiona, sadzonki oraz materiał nasadzeniowy, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) został wytworzony z materiału kategorii elitarny; 2) jest przeznaczony do rozmnażania lub do nasadzeń owocujących; 3) został uznany po urzędowej ocenie za spełniający wymagania szczegółowe.

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI
MATERIAŁU ROZMNOŻENIOWEGO I NASADZENIOWEGO ROŚLIN
WARZYWNYCH**

1. Wymagania dotyczące wytwarzania materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych:

- 1) przed rozpoczęciem cyklu produkcji dostawca informuje właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, o produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych;
- 2) przy zakładaniu plantacji należy stosować właściwy płodozmiannik, a w przypadku upraw pod osłonami - wymianę lub dezynfekcję podłoża;
- 3) plantacja powinna być wolna od innych gatunków roślin;
- 4) w przypadku plantacji gruntowych jest wymagana izolacja przestrzenna:
  - a) od roślin mogących stanowić źródło chorób i szkodników - nie mniejsza niż 100 m,
  - b) zabezpieczająca przed mechanicznym zamieszczeniem - nie mniejsza niż 2 m;
- 5) podczas uprawy materiał powinien być utrzymywany w oddzielnych partiach stanowiących zbiór jednostek materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego, który można zidentyfikować na podstawie ich jednorodnych cech;
- 6) partię, o której mowa w pkt 5, można tworzyć z materiału pochodzącego z różnych plantacji, jeżeli dostawca posiada dokumentację dotyczącą jej składu oraz pochodzenia poszczególnych składników;
- 7) materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych może być oferowany do sprzedaży i sprzedawany jako pojedyncze rośliny, w wiązkach, doniczkach, na paletach i multiplatach oraz w pojemnikach szklanych z produkcji in vitro.

2. Wymagania dotyczące jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych:

Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy powinien:

- 1) być praktycznie wolny od wad mogących obniżyć jego jakość;
- 2) charakteryzować się odpowiednią żywotnością oraz mieć właściwe rozmiary i fazę rozwoju, w odniesieniu do jego przydatności jako materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego;
- 3) zachowywać odpowiednią proporcję między korzeniami, łodygami i liśćmi;
- 4) mieć odpowiednią tożsamość, czystość rodzajową, gatunkową lub odmianową, za które odpowiada dostawca;
- 5) być wolny od organizmów kwarantannowych;
- 6) być praktycznie wolny od organizmów szkodliwych mających wpływ na jakość materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych:

Gatunek	Organizmy szkodliwe (nazwa łacińska lub angielska)
Cebula szalotka -Grupa <i>Aggregatum</i> (dawniej <i>Allium ascalonicum</i>)	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Delia spp.
	Thysanoptera (<i>Thrips tabaci</i>)
	Choroby grzybowe:
	Botrytis spp.
	Peronospora destructor
	Sclerotium cepivorum
	Wirusy i organizmy wirusopodobne
Onion yellow dwarf virus	
Cebula - <i>Allium cepa</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Delia spp.
	Thysanoptera (<i>Thrips tabaci</i>)
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas spp.
	Choroby grzybowe:
	Botrytis spp.
	Fusarium oxysporum f. sp. cepae
	Peronospora destructor
	Sclerotium cepivorum
Wirusy i organizmy wirusopodobne	
Onion yellow dwarf virus	
Cebula siedmiolatka - <i>Allium fistulosum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Delia spp.
	Thysanoptera (<i>Thrips tabaci</i>)
	Choroby grzybowe
	Sclerotium cepivorum
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne	
Por - <i>Allium porrum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Delia spp.
	Thysanoptera
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas spp.
	Choroby grzybowe:
	Alternaria porri
	Fusarium culmorum
	Phytophthora porri
	Sclerotium cepivorum
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
Leek yellow stripe virus	
Czosnek - <i>Allium sativum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aceria tulipae
	Delia spp.
	Thysanoptera
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas fluorescens
	Choroby grzybowe
	Sclerotium cepivorum
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
Onion yellow dwarf virus	
Seler - <i>Apium graveolens</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Acidia heraclei
	Lygus spp.
	Psila rosae
	Thysanoptera (<i>Frankliniella occidentalis</i> i <i>Thrips tabaci</i>)
	Choroby bakteryjne:
	Erwinia carotovora subsp. carotovora
	Pseudomonas syringae pv. apii
	Choroby grzybowe:
	Fusarium oxysporum f. sp. apii
Foma apiicola	
Pythium spp.	

	Sclerotinia sclerotiorum
	Septoria apiicola
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Celery mosaic virus
	Cucumber mosaic virus
Szparag - <i>Asparagus officinalis</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Brachycorynella asparagi
	Hypopta caestrum
	Platyparea poecyloptera
	Choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Rhizoctonia violacea
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
	Ogólnie
Burak ćwikłowy i liściowy - <i>Beta vulgaris</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju
	Pegomyia betae
	Choroby grzybowe
	Phoma betae
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Beet necrotic yellow vein virus
Warzywa kapustne - <i>Brassica oleracea</i> spp.	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Heterodera spp.
	Lepidoptera (<i>Pieris brassicae</i>)
	Thysanoptera (<i>Frankliniella occidentalis</i>)
	Choroby bakteryjne:
	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>maculicola</i>
	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>campestris</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Alternaria brassicae</i>
	<i>Mycosphaella</i> spp.
	<i>Phoma lingam</i>
	<i>Plasmodiophora brassicae</i>
	<i>Pythium</i> spp.
	<i>Rhizoctonia solani</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Cauliflower mosaic virus, Tospoviruses
	Turnip mosaic virus
Kapusta pekińska - <i>Brassica rapa</i> L.	Szkodniki wszystkich stadiów rozwoju:
	Aphididae
	Lepidoptera (<i>Pieris brassicae</i>)
	Choroby bakteryjne:
	<i>Erwinia carotovora</i>
	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>campestris</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Alternaria brassicae</i>
	<i>Botrytis cinerea</i>
	<i>Mycosphaella</i> spp.
	<i>Phoma lingam</i>
	<i>Plasmodiophora brassicae</i>
	<i>Sclerotinia</i> spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Tospoviruses
Papryka - <i>Capsicum annuum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	<i>Leptinotarsa decemlineata</i>
	<i>Ostrinia nubilalis</i>
	<i>Phthorimaea operculella</i>
	Tetranychidae
	Thysanoptera (<i>Frankliniella occidentalis</i>)
	Choroby grzybowe:
	<i>Leveillula taurica</i>
	<i>Pyrenochaeta lycopersici</i>
	<i>Pythium</i> spp.

	Phytophthora capsici
	Verticillium albo-atrum
	Verticillium dahliae
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Cucumber mosaic virus
	Tomato mosaic virus
	Pepper mild mottle virus
	Tobacco mosaic virus
Endywia - <i>Cichorium endivia</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aphididae
	Thysanoptera (<i>Frankliniella occidentalis</i>)
	Choroby grzybowe:
	Botrytis cinerea
	Erysiphe cichoriacearum
	Sclerotinia spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Beet western yellow virus
	Lettuce mosaic virus
Cykoria - <i>Cichorium intybus</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aphididae
	Napomyza cichorii
	Apion assimile
	Choroby bakteryjne:
	Erwinia spp.
	Pseudomonas marginalis
	Choroby grzybowe:
	Phoma exigua var. exigua
	Phytophthora erythroseptica
	Pythium spp.
	Sclerotinia sclerotiorum
Kawon (arbuz) - <i>Citrullus lanatus</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (<i>Frankliniella occidentalis</i>)
	Choroby grzybowe
	Colletotrichum lagenarium
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Watermelon mosaic virus 2
Melon - <i>Cucumis melo</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (<i>Frankliniella occidentalis</i>)
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas syringae pv. lachrymans
	Choroby grzybowe:
	Colletotrichum lagenarium
	Fusarium spp.
	Pythium spp.
	Sphaerotheca fuliginea
	Verticillium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Cucumber green mottle virus
	Cucumber mosaic virus
	Squash mosaic virus
Ogórek - <i>Cucumis sativus</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Delia platura
	Meloidogyne spp.

	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas syringae pv. lachrymans
	Choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Phytophthora spp.
	Pseudoperonospora cubensis
	Pythium spp.
	Rhizoctonia spp.
	Sphaerotheca fuliginea
	Verticillium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Dynia olbrzymia - Cucurbita maxima Duch.	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Dynia zwyczajna - Cucurbita pepo	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Polyphagotarsonemus latus
	Tetranychus spp.
	Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)
	Choroby bakteryjne
	Pseudomonas syringae pv. lachrymans
	Choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Sphaerotheca fuliginea
	Verticillium spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
	Cucumber mosaic virus
	Squash mosaic virus
	Zucchini yellow mosaic virus
	Tospoviruses
Karczoch zwyczajny i karczoch hiszpański (kard) - Cynara scolymus i Cynara cardunculus	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Thysanoptera
	Choroby grzybowe:
	Bremia lactucae
	Leveillula taurica f. sp. cynara
	Pythium spp.
	Rhizoctonia solani
	Sclerotium rolfsii
	Sclerotinia sclerotiorum
	Verticillium dahliae
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Fenkuł - Foeniculum vulgare	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	Thysanoptera
	Choroby bakteryjne:
	Erwinia carotovora subsp. carotovora
	Pseudomonas marginalis pv. marginis
	Choroby grzybowe:
	Cercospora foeniculi
	Phytophthora syringae
	Sclerotinia spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne

Salata - <i>Lactuca sativa</i>	Celery mosaic virus
	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aphididae
	Meloidogyne spp.
	Thysanoptera, szczególnie <i>Frankliniella occidentalis</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Botrytis cinerea</i>
	<i>Bremia lactucae</i>
	<i>Pythium</i> spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
Lettuce big vein	
Lettuce mosaic virus	
Lettuce ring necrosis	
Pomidor - <i>Solanum lycopersicum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aphididae
	Aleyrodidae
	<i>Hauptidia maroccana</i>
	Meloidogyne spp.
	<i>Tetranychus</i> spp.
	Thysanoptera, szczególnie <i>Frankliniella occidentalis</i>
	<i>Vasates lycopersici</i>
	Choroby bakteryjne
	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>tomato</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Alternaria solani</i>
	<i>Cladosporium fulvum</i>
	<i>Colletotrichum coccodes</i>
	<i>Didymella lycopersici</i>
	<i>Fusarium oxysporum</i>
	<i>Leveillula taurica</i>
	<i>Phytophthora nicotinae</i>
	<i>Pyrenochaeta lycopersici</i>
	<i>Pythium</i> spp.
	<i>Rhizoctonia solani</i>
	<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>
	<i>Verticillium</i> spp.
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne:	
Cucumber mosaic virus	
Potato virus X	
Potato virus Y	
Tobacco mosaic virus	
Tomato mosaic virus	
Tomato yellow leaf curl virus	
Rabarbar - <i>Rheum</i> spp.	Choroby bakteryjne:
	<i>Agrobacterium tumefaciens</i>
	<i>Erwinia rhapontici</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Armillariella mellea</i>
	<i>Verticillium</i> spp.
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:	
Arabic mosaic virus	
Turnip mosaic virus	
Oberżyna - <i>Solanum melongena</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Aleyrodidae
	Aphididae
	<i>Hemitarsonemus latus</i>
	<i>Leptinotarsa decemlineata</i>
	Meloidogyne spp.
	<i>Tetranychidae</i>
	Thysanoptera, szczególnie <i>Frankliniella occidentalis</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Fusarium</i> spp.
<i>Leveillula taurica</i> f. sp. <i>cynara</i>	
<i>Rhizoctonia solani</i>	
<i>Pythium</i> spp.	

Sclerotinia sclerotiorum
Verticillium spp.
Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie:
Cucumber mosaic virus
Eggplant mosaic virus
Potato virus Y
Tobacco mosaic virus

3. Wymagania dodatkowe dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego cebuli dymki i czosnku:

- 1) cebuli dymki i czosnku nie wytwarza się na polu, na którym w okresie ostatnich czterech lat były uprawiane rośliny cebulowe;
- 2) odległość plantacji dymki i czosnku od innych upraw gatunków cebulowych powinna być nie mniejsza niż **50 m**; odległość ta może być zmniejszona do nie mniej niż 2 m, w przypadku gdy sąsiadująca plantacja jest odpowiednio plantacją cebuli dymki lub plantacją czosnku, spełniającą wymagania dotyczące wytwarzania;
- 3) na powierzchni 10 m² nie może występować więcej niż 0,5 rośliny innych odmian;
- 4) materiał rozmnożeniowy cebuli dymki i czosnku pochodzi bezpośrednio z materiału, który w fazie uprawy był poddany ocenie i określony jako praktycznie wolny od jakichkolwiek organizmów szkodliwych i chorób, ich oznak lub objawów, w szczególności wymienionych w pkt 5;
- 5) ocena cech zewnętrznych partii cebulek dymki i czosnku wytworzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

Lp.	Wyszczególnienie	Nie więcej niż (% wagowy)
I. Czosnek		
1	Cebulki nietypowe dla odmiany	1,0
2	Cebulki o masie mniejszej niż 30 g i średnicy mniejszej niż 3 cm oraz ząbki o masie mniejszej niż 6 g dla odmian zimowych	3,0
3	Cebulki o masie mniejszej niż 20 g i średnicy mniejszej niż 2 cm oraz ząbki o masie mniejszej niż 4 g dla odmian letnich	5,0
4	Cebulki zniekształcone, chore, z uszkodzeniami mechanicznymi lub o silnie spękanej łusce	1,0
II. Cebula dymka		
1	Cebulki porażone <i>Penicillium</i> i innymi chorobami jakościowymi	1,0
2	Cebulki z objawami występowania <i>Sclerotium cepivorum</i>	0,0
3	Cebulki nietypowe dla odmiany	1,0
4	Cebulki uszkodzone	0,5
5	Cebulki pozbawione łuski	2,0
6	Cebulki skielkowane	3,0
7	Cebulki z zaschniętym szczypiorem dłuższym niż 2 cm	3,0
8	Cebulki z zaschniętymi korzeniami dłuższymi niż 4 cm	3,0
9	Cebulki o niewłaściwej wielkości	3,0
10	Ziemia i inne zanieczyszczenia	0,5
Łącznie wady wymienione w lp. 1-9		5,0

6) sortowanie cebuli dymki:

- a) wytworzona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej partia cebuli dymki przed wprowadzeniem do obrotu powinna być posortowana na frakcje o wielkości:

Frakcja	Średnica cebulek (w mm)
I	5-10
II	powyżej 10-15
III	powyżej 15-20
IV	powyżej 20-25

- b) w jednym opakowaniu może znajdować się tylko jedna frakcja,
c) na opakowaniu umieszcza się informację dotyczącą wielkości cebulek, z podaniem numeru frakcji oraz średnicy cebulek.

Sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych dokonuje wojewódzki inspektor podczas kontroli co najmniej raz w danym cyklu produkcji, nie rzadziej niż raz w roku.

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI
MATERIAŁU ROZMNOŻENIOWEGO I NASADZENIOWEGO ROŚLIN OZDOBNYCH**

1. Rośliny przeznaczone do produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych w sposób wegetatywny powinny przejść przynajmniej jeden pełny cykl rozwoju.
2. W cyklu, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się oceny czystości odmianowej wytwarzanego materiału:
  - 1) dla roślin ozdobnych z liści jest to stadium pełnej wartości dekoracyjnej;
  - 2) dla roślin ozdobnych z kwiatów - w fazie kwitnienia nie mniej niż 10% roślin, a w przypadku frezji nie mniej niż 50%.
3. Przy zakładaniu plantacji konieczne jest zachowanie właściwego płodozmianu, a w przypadku roślin uprawianych pod osłonami wymagana jest wymiana podłoża lub jego dezynfekcja.
4. Plantacja materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego roślin ozdobnych powinna być wolna od innych gatunków roślin niż uprawiany, a ponadto:
  - 1) niedopuszczalne jest występowanie innych odmian tego samego gatunku;
  - 2) nie może być więcej niż 2% roślin nietypowych dla odmiany pod względem barwy kwiatów, typu i budowy kwiatostanu oraz pokroju roślin.
5. Materiał rozmnożeniowy lub nasadzeniowy, który stanowią cebule, bulwocebule lub bulwy, powinien pochodzić z materiałów poddanych ocenie i uznanych jako spełniające wymagania dotyczące jakości i zdrowotności.
6. Materiał rozmnożeniowy lub nasadzeniowy Citrus spp. powinien:
  - 1) pochodzić z materiałów poddanych ocenie i uznanych za spełniające wymagania w szczególności dotyczące zdrowotności w zakresie chorób wirusowych i wirusopodobnych;
  - 2) być szczepiony na podkładkach odpornych na choroby wirusowe.
7. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy powinien mieć odpowiednią tożsamość, czystość rodzajową, gatunkową lub odmianową, za które odpowiada dostawca.
8. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych powinien być wolny od organizmów kwarantannowych.
9. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych powinien być praktycznie wolny od:
  - 1) szkodników, chorób grzybowych, bakteryjnych oraz wirusowych i wirusopodobnych;
  - 2) objawów występowania tych organizmów;
  - 3) wad obniżających jego jakość.
10. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych powinien:
  - 1) charakteryzować się odpowiednią żywotnością;
  - 2) mieć właściwe rozmiary;
  - 3) mieć odpowiednią fazę rozwoju w odniesieniu do jego przydatności jako materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego;

- 4) zachowywać odpowiednie proporcje między korzeniami, łodygami i liśćmi.
11. Jeżeli materiałem rozmnożeniowym są nasiona, powinny one wykazywać odpowiednią dla gatunku zdolność kiełkowania.
12. Sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych dokonuje wojewódzki inspektor podczas kontroli, którą przeprowadza co najmniej raz w danym cyklu produkcji i nie rzadziej niż raz w roku, oraz która obejmuje w szczególności sprawdzenie:
- 1) warunków fitosanitarnych wytwarzanego materiału roślinnego;
  - 2) dokumentacji dotyczącej tego materiału;
  - 3) przestrzegania założonych istotnych parametrów wytwarzania materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego poszczególnych gatunków.

Wykaz organizmów szkodliwych na gatunkach roślin ozdobnych, których materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy podlega ocenie cech zewnętrznych

Gatunek	Organizmy szkodliwe (nazwa łacińska lub angielska)
Begonia wyniosła Begonia x hiemalis Fotsch	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Bemisia tabaci
	Liriomyza spp.
	Aleyrodidae
	Aphelenchoides spp.
	Aphidodea
	Ditylenchus destructor
	Meloidogyne spp.
	Myzus ornatus
	Otiorhynchus sulcatus
	Sciaridae
	Thysanoptera
	Frankliniella occidentalis
	choroby grzybowe:
	Botrytis spp.
	Fusarium sacchari
	Microsphaera begoniae
	Phytophthora spp.
	Pythium spp.
	Rhizoctonia spp.
	choroby bakteryjne:
	Corynebacterium fascians
	Rhodococcus fascians
	Erwinia chrysanthemi
	Xanthomonas campestris pv. begoniae
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Impatiens necrotic spot tospovirus INSV
Tomato spotted wilt tospovirus TSWV	
Chryzantema wielkokwiatowa Dendranthema (DC.) Des Moul	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Liriomyza spp.
	Heliothis armigera
	Spodoptera littoralis
	Bemisia tabaci
	Agromyzidae
	Frankliniella occidentalis
	Aphelenchoides spp.
	Aleyrodidae
	Diarthronomyia chrysanthemi
	Lepidoptera spp.
	Spodoptera exiqua
	Thysanoptera
	choroby grzybowe:

	<p>Didymella ligulicola</p> <p>Puccinia horiana</p> <p>Botrytis cinerea</p> <p>Fusarium oxysporum f. sp. chrysanthemi</p> <p>Phytophthora cryptogea</p> <p>Puccinia chrysanthemi</p> <p>Pythium spp.</p> <p>Rhizoctonia solani</p> <p>Sclerotinia sclerotiorum</p> <p>Verticillium alboatrum</p> <p>choroby bakteryjne:</p> <p>Agrobacterium tumefaciens</p> <p>Erwinia chrysanthemi</p> <p>Pseudomonas cichorii</p> <p>wirusy i organizmy wirusopodobne:</p> <p>Chrysanthemum stunt viroid CSVd</p> <p>Impatiens necrotic spot tospovirus INSV</p> <p>Tomato spotted wilt tospovirus TSWV</p> <p>Chrysanthemum B carlavirus CBV</p> <p>Tomato aspermy cucumovirus TAV</p>
<p>Cytrus - gatunki</p> <p>Citrus spp.</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:</p> <p>Aleurothrixusfloccosus (Maschell)</p> <p>Meloidogyne spp.</p> <p>Parabemisia myricae</p> <p>Tylenchulus semipenetrans</p> <p>choroby grzybowe</p> <p>Phytophthora spp.</p> <p>wirusy i organizmy wirusopodobne</p> <p>choroby wirusowe ogółem</p>
<p>Daktylowiec</p> <p>Phoenix L.</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju</p> <p>Thysanoptera</p> <p>choroby grzybowe:</p> <p>Exosporium palmivorum</p> <p>Gliocladium wermoeseni</p> <p>Graphiola phoenicis</p> <p>Pestalozzia phoenicis</p> <p>Pythium spp.</p> <p>wirusy i organizmy wirusopodobne</p> <p>choroby wirusowe ogółem</p>
<p>Gerbera</p> <p>Gerbera jamesonii H. Bol.</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:</p> <p>Liriomyza spp.</p> <p>Agromyzidae</p> <p>Aleurodidae (Bemisia tabaci)</p> <p>Lepidoptera</p> <p>Sciaridae</p> <p>Spodoptera exiqua</p> <p>Thysanoptera</p> <p>Aphelenhoides spp.</p> <p>Meloidogyne spp.</p> <p>choroby grzybowe:</p> <p>Fusarium oxysporum f. sp. gerberae</p> <p>Myrothecium roridum</p> <p>Oidium spp.</p> <p>Phytophthora cryptogea</p> <p>Rhizoctonia solani</p> <p>Thanatephorus cucumeris</p> <p>Verticillium spp.</p> <p>choroby bakteryjne</p> <p>Pseudomonas cichorii</p> <p>wirusy i organizmy wirusopodobne:</p> <p>Impatiens necrotic spot tospovirus INSV</p> <p>Tomato spotted wilt tospovirus TSWV</p>
<p>Goździk</p> <p>Dianthus caryophyllus L. i mieszańce</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:</p> <p>Liriomyza spp.</p> <p>Heliothis armigera</p>

	Spodoptera littoralis
	Agromyzidae
	Aleyrodidae (Bemisia tabaci)
	Aphidodea
	Frankliniella occidentalis
	Lepidoptera
	Tetranychidae
	Thysanoptera
	choroby grzybowe:
	Alternaria dianthi + Alternaria dianthicola
	Fusarium oxysporum f. sp. dianthi
	Fusarium spp.
	Pythium spp.
	Mycosphaerella dianthi
	Phytophthora nicotianae var. nicotianae
	Thanatephorus cucumeris
	Rhizoctonia solani
	Uromyces dianthi
	choroby bakteryjne:
	Erwinia chrysanthemi pv. dianthicola
	Phialophora cinerescens
	Pseudomonas caryophylli
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Carnation mottle carmovirus CarMV
	Carnation vein mottle potyvirus CVMV
	Carnation etched ring caulimovirus CERV
	Carnation necrotic fleck closterovirus CNFV
	Impatiens necrotic spot tospovirus INSV
	Tomato spotted wilt tospovirus TSWV
	Porażenie wszystkimi patogenami łącznie nie więcej niż 10 %
Grusza Pyrus L.	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Anarsia lineatella
	Eriosoma lanigerum
	Scale insects, in particular
	Epidiaspis leperii, Pseudaulacaspis pentagona
	Quadraspidiotus perniciosus
	choroby grzybowe:
	Armillariella mellea
	Chondrostereum purpureum
	Nectria galligena
	Phytophthora spp.
	Rosellinia necatrix
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Agrobacterium tumefaciens
	Pseudomonas syringae pv. syringae
	wirusy i organizmy wirusopodobne
	choroby wirusowe ogółem
Jabłoń Malus Miller	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Anarsia lipieatella
	Eriosoma lanigerum
	Scale insect, in particular
	Epidiaspis leperii, Pseudaulacaspis pentagona
	Quadraspidiotus perniciosus
	choroby grzybowe:
	Armillariella mellea
	Chondrostereum purpureum
	Nectria galligena
	Phytophthora cactorum
	Rosellinia necatrix
	Venturia spp.
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Agrobacterium tumefaciens
	Pseudomonas syringae pv. syringae

	<p>wirusy i organizmy wirusopodobne</p> <p>choroby wirusowe ogółem</p>			
<p>Lilia Lilium L.</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:</p> <p>Aphelenchoides spp.</p> <p>Liothrips vaneeckei</p> <p>Pratylenchus penetrans</p> <p>Rhizoglyphus spp.</p> <p>Rotylenchus robustus</p>			
	<p>choroby grzybowe:</p> <p>Cylindrocarpon destructans</p> <p>Fusarium oxysporum f. sp. lillii</p> <p>Pythium spp.</p> <p>Rhizoctonia spp.</p> <p>Rhizopus spp.</p> <p>Sclerotium rolfsii</p>			
	<p>choroby bakteryjne:</p> <p>Erwinia carotovora subsp. carotovora</p> <p>Rhodococcus fascians</p>			
	<p>wirusy i organizmy wirusopodobne:</p> <p>Cucumber mosaic cucumovirus CMV</p> <p>Lily mottle potyvirus LMoV</p> <p>Lily X potexvirus LXV</p> <p>Lily symptomless carlavirus LSV</p> <p>Tobacco rattle tobnavirus TRV</p>			
	<p>Mieczyk ogrodowy Gladiolus L.</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:</p> <p>Ditylenchus dipsaci</p> <p>Thysanoptera</p>		
		<p>choroby grzybowe:</p> <p>Botrytis gladiolorum</p> <p>Curvularia trifolii</p> <p>Fusarium oxysporum f. sp. gladioli</p> <p>Penicillium gladioli</p> <p>Sclerotinia spp.</p> <p>Septoria gladioli</p> <p>Urocystis gladiolicola</p> <p>Uromyces transversalis</p>		
		<p>choroby bakteryjne:</p> <p>Pseudomonas marginata</p> <p>Rhodococcus fascians</p>		
		<p>wirusy i organizmy wirusopodobne:</p> <p>Aster yellows phytoplasma AY</p> <p>Cucumber mosaic cucumovirus CMV</p> <p>Narcissus latent macluravirus NLV</p> <p>Tobacco rattle tobnavirus TRV</p> <p>Bean yellow mosaic potyvirus BYMV</p>		
		<p>Narcyz Narcissus L.</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:</p> <p>Ditylenchus dipsaci</p> <p>Merodon equestris</p> <p>Eumerus spp.</p> <p>Steneotarsonemus laticeps</p>	
			<p>choroby grzybowe:</p> <p>Fusarium oxysporum f. sp. narcissi</p> <p>Penicillium spp.</p> <p>Botrytis narcissicola</p>	
			<p>wirusy i organizmy wirusopodobne:</p> <p>Cucumber mosaic cucumovirus CMV</p> <p>Narcissus latent macluravirus NLV</p> <p>Narcissus late season yellows potyvirus NLSYV</p> <p>Narcissus yellow stripe potyvirus NYSV</p> <p>Narcissus mosaic potexvirus NMV</p> <p>Narcissus tip necrosis carmovirus NTVN</p> <p>Tobacco rattle tobnavirus TRV</p>	
			<p>Pelargonium Pelargonium L'Herit. ex Ait.</p>	<p>szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:</p> <p>Bemisia tabaci</p> <p>Aleyrodidae</p> <p>Lepidoptera</p>

	Thysanoptera
	Frankliniella occidentalis
	choroby grzybowe:
	Puccinia pelargonii-zonalis
	Botrytis spp.
	Pythium spp.
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Rhodococcus fascians
	Xanthomonas campestris pv. pelargonii
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Tomato ringspot nepovirus ToRSV
	Pelargonium flower break carmovirus PFBV
	Pelargonium leaf curl tombusvirus PLCV
	Pelargonium line pattern disease PLPD
	Impatiens necrotic spot tospovirus NSV
	Tomato spotted wilt tospovirus TSWV
Róża Rosa L.	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Meloidogyne spp.
	Cacoecimorpha pronubana
	Epichoristodes acerbella
	Pratylenchus penetrans
	Pratylenchus vulnus
	Xiphinema spp.
	choroby grzybowe:
	Cylindrocladium scoparium
	Coniothyrium spp.
	Diplocarpon rosae
	Peronospora sparsa
	Phragmidium spp.
	Phytophthora megasperma
	Sphaerotheca pannosa
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne
	Agrobacterium tumefaciens
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Tomato ringspot nepovirus ToRSV
	Apple mosaic ilarvirus ApMV
	Arabic mosaic nepovirus ArMV
	Prunus necrotic ringspot ilarvirus PNRSV
Sosna czarna Pinus nigra L.	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Blastophaga spp.
	Rhyacionia buoliana
	choroby grzybowe
	Lophodermium seditiosum
	wirusy i organizmy wirusopodobne
	choroby wirusowe ogółem
Śliwa Prunus L.	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Capnodis tenebrionis
	Meloidogyne spp.
	Scale insects, in particular
	Epidiaspis leperii, Pseudoulacaspis pentagona
	Quadraspidiotus perniciosus
	choroby grzybowe:
	Armillariella mellea
	Chondrostereum purpureum
	Nectria galligena
	Rosellinia necatrix
	Taphrina deformans
	Verticillium spp.
	choroby bakteryjne:
	Agrobacterium tumefaciens
	Pseudomonas syringae pv. mors prunorum
	Pseudomonas syringae pv. syringae
	wirusy i organizmy wirusopodobne

Wilczomlec - gatunki Euphorbia spp.	choroby wirusowe ogółem
	szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	Bemisia tabaci
	Aleyrodidae
	Aphidodea
	Nematodes
	Thysanoptera
	Tetranychidae
	choroby grzybowe:
	Fusarium spp.
	Phytophthora spp.
	Pythium ultimum
	Rhizoctonia solani
	Thielaviopsis basicola
	wirusy i organizmy wirusopodobne:
	Impatiens necrotic spot virus INSV
Tomato spotted wilt tospovirus TSWV	

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI
MATERIAŁU SIEWNEGO KATEGORII ELITARNY LUB KATEGORII
KWALIFIKOWANY ROŚLIN SADOWNICZYCH ORAZ MATERIAŁU
SZKÓLKARSKIEGO CAC**

A. Wytwarzanie materiału siewnego kategorii elitarnego i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych

I. Wymagania ogólne

1. Za materiał siewny kategorii elitarny roślin sadowniczych uważa się materiał, do którego wytwarzania użyto składników elitarnych.
2. Za materiał siewny kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych uznaje się materiał, do którego wytwarzania użyto składników kwalifikowanych lub elitarnych.
3. Za materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany roślin sadowniczych wolny od wirusów uznaje się materiał, do którego wytwarzania użyto składników wolnych od wirusów.
4. Plantacje materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany z rodzaju *Prunus*, *Rubus* i *Fragaria* zakłada się na gruntach lub w podłożach uznanych za wolne od nicieni z rodzaju *Longidorus* spp. i *Xiphinema* spp. będących wektorami wirusów.

II. Wymagania dla materiału siewnego kategorii przedbazowy

Rośliny materiału siewnego kategorii przedbazowy roślin sadowniczych powinny pochodzić z tożsamyh odmianowo roślin kandydackich. Rośliny powinny rosnać w pojemnikach bez kontaktu korzeni z glebą lub w odkażonym podłożu w osiatkowanych pomieszczeniach (karkasach). Rośliny powinny być przetestowane w celu stwierdzenia, czy są wolne od organizmów wymienionych w tym załączniku. Testowanie okresowo powtarza się w celu sprawdzenia zdrowotności roślin. Do testowania stosuje się metodyki testów rekomendowane przez Europejską Śródziemnomorską Organizację Ochrony Roślin (EPPO) albo inne rekomendowane metodyki w przypadku braku metodyk rekomendowanych przez EPPO.

III. Plantacje podkładek wegetatywnych drzew owocowych

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki podkładek roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy (Plum pox virus), powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
  - 2) mateczniki podkładek roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
  - 3) mateczniki wolne od wirusów powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 3 m od innych mateczników;
  - 4) podkładki różnych odmian powinny być wysadzone w oddzielnych rzędach; dotyczy to także podkładek tych samych odmian wysadzonych w różnych latach.
2. Czystość gatunkowa i odmianowa
Dla plantacji matecznych jest wymagana całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.
3. Wiek¹⁾:
- 1) mateczniki elitarne drzew ziarnkowych utrzymuje się do 11 lat, a drzew pestkowych do 9 lat;
  - 2) mateczniki kwalifikowane drzew ziarnkowych utrzymuje się do 18 lat, a drzew pestkowych do 15 lat,
  - 3) podkładki wegetatywne nie mogą być starsze niż dwuletnie.
4. Rozmnażanie
Materiał do założenia plantacji pozyskuje się z roślin otrzymanych z mikrorozmnażania, sadzonkowania albo z odkładów. Podkładki przeznaczone do założenia matecznika podkładek drzew ziarnkowych powinny być nie starsze niż dwuletnie. Do zakładania mateczników podkładek drzew pestkowych powinny być używane podkładki jednoroczne.
5. Zdrowotność:
- 1) podkładki powinny być:
    - a) wolne od organizmów kwarantannowych,
    - b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C w dziale II - na podstawie wizualnej oceny;

---

¹⁾ Wiek - liczba lat wyrażona liczbą okresów wegetacyjnych, dla:

- a) plantacji - liczona od roku założenia (posadzenia) plantacji,
- b) drzewek - liczona od roku szczepienia (okulizacji) podkładki zrazem (oczkiem) odmiany, wstawki, skarłającej, pośredniej lub przewodniej,
- c) drzewek własnokorzeniowych - liczona jest od roku ukazania się u nasady pędu korzeni przybyszowych,
- d) podkładek:
  - generatywnych - liczona od roku skielkowania nasion,
  - wegetatywnych - liczona od roku ukazania się części nadziemnej podkładki i korzeni przybyszowych,
  - z kultur in vitro - liczona od roku wysadzenia ukorzenionych roślin pod osłony lub na pole,
- e) roślin w formie krzaczastej - liczona od roku posadzenia sadzonek pod osłonami lub na polu,
- f) roślin w formie piennej - liczona od rozpoczęcia wzrostu pędów z przyjętych zrazów lub oczek odmiany.

- 2) podkłádki wolne od organizmów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.
6. Wymagania dodatkowe
- Plantację zgłasza się do jednej oceny rocznie, która jest wykonywana w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin.
- W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.
- Każda odmiana podkłádki powinna być oznaczona etykietami na początku rzędu lub kwatery.

IV. Plantacje podkłádek generatywnych drzew owocowych

1. Izolacja przestrzenna:
  - 1) podkłádki generatywne roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
  - 2) podkłádki generatywne roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
  - 3) podkłádki wolne od wirusów powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 2 m od innych podkłádek;
  - 4) podkłádki różnych gatunków i odmian powinny rosnać w oddzielnych rzędach lub kwaterach.
2. Czystość gatunkowa i odmianowa
Na plantacjach podkłádek generatywnych jest wymagana całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.
3. Rozmnażanie
Nasiona do uzyskania podkłádek pobiera się z elitarnych lub kwalifikowanych sadów nasiennych.
4. Wiek
Podkłádki generatywne nie mogą być starsze niż dwuletnie.
5. Zdrowotność:
  - 1) podkłádeki powinny być:
    - a) wolne od organizmów kwarantannowych,
    - b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;
  - 2) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) podkłádki drzew pestkowych wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych,

- b) podkłádki jabłoni i gruszy uznaje się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację zgłasza się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata lub na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin albo wiosną, a w przypadku pikówek na początku lata.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana podkłádki powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

V. Sady do pozyskiwania nasion

1. Izolacja przestrzenna:

1) sady drzew pestkowych powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych drzew i krzewów pestkowych tych samych rodzajów;

2) sady drzew ziarnkowych powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych drzew i krzewów ziarnkowych tych samych rodzajów;

3) sady drzew ziarnkowych wolnych od wirusów powinny być wysadzone w oddzielnych kwaterach, a sady drzew pestkowych wolnych od wirusów - w oddzielnych kwaterach, z zachowaniem izolacji 500 m albo 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych drzew i krzewów ziarnkowych albo pestkowych tych samych rodzajów.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa:

1) wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa;

2) drzewa odmian zapylających oznacza się trwale.

3. Rozmnażanie - sady nasienne zakłada się z drzewek elitarnych przeznaczonych dla sadów nasiennych. Drzewa odmian zapylających powinny być o identycznej zdrowotności jak drzewa do pozyskiwania nasion.

4. Wiek

Nie określa się wymagań dotyczących wieku sadu.

5. Zdrowotność:

1) drzewa nasienne i nasiona do produkcji podkłádek generatywnych powinny być:

a) wolne od organizmów kwarantannowych,

b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;

2) choroby wirusowe i wirusopodobne:

- a) drzewa nasienne i nasiona wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych,
- b) sady nasienne drzew pestkowych wolnych od wirusów, dla których jest zachowana izolacja przestrzenna 500 m, powinny być co sześć lat badane na choroby wirusowe niekwarentannowe, przenoszone przez pyłek i inne wektory; pierwsze testowanie wykonuje się na trzyletnich drzewkach,
- c) sady nasienne drzew pestkowych wolnych od wirusów, dla których jest zachowana izolacja przestrzenna 250 m, powinny być co cztery lata badane na choroby wirusowe niekwarentannowe, przenoszone przez pyłek i inne wektory; pierwsze badanie wykonuje się na trzyletnich drzewkach,
- d) w przypadku wykrycia wirusów podczas badań okresowych chore drzewa powinny być usunięte i badanie powinno być powtórzone w następnym roku, aż do uzyskania negatywnych wyników dla całego sadu; po tym okresie badania wykonuje się w sposób określony w lit. b albo c.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację zgłasza się do jednej oceny rocznie: drzewa ziarnkowe w okresie dojrzewania owoców, a drzewa pestkowe przed zbiorem owoców.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

VI. Sady do pozyskiwania zrazów lub oczek

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) sady zraźnikowe roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
- 2) sady zraźnikowe roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
- 3) w sadzie zraźnikowym różne odmiany tego samego gatunku powinny być wysadzone w:
  - a) oddzielnych rzędach lub w jednym rzędzie,
  - b) odległości 2 m od siebie, trwale oznaczone;
- 4) sady zraźnikowe wolne od wirusów powinny być wysadzone w oddzielnych kwaterach z zachowaniem izolacji 3 m.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Rozmnażanie - sady do pozyskiwania zrazów lub oczek są zakładane z drzewek elitarnych przeznaczonych dla sadów zraźnikowych.

4. Wiek:

- 1) elitarne sady zraźnikowe drzew pestkowych utrzymuje się do 9 lat, a drzew ziarnkowych do 11 lat;
- 2) kwalifikowane sady zraźnikowe drzew pestkowych utrzymuje się do 11 lat, a drzew ziarnkowych do 13 lat;
- 3) drzewa zraźnikowe, z wyjątkiem drzew pestkowych, mogą owocować.

5. Zdrowotność:

- 1) drzewa zraźnikowe i zrazy (oczka) powinny być:
  - a) wolne od organizmów kwarantannowych,
  - b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;
- 2) choroby wirusowe i wirusopodobne: drzewa zraźnikowe i zrazy lub oczka wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację zgłasza się do jednej oceny rocznie, przeprowadzanej w czerwcu lub lipcu, bezpośrednio przed pozyskiwaniem zrazów lub oczek.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietą na początku rzędu lub kwatery.

VII. Szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 250 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
- 2) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych tych roślin;
- 3) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek wolnych od wirusów powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 2 m od innych drzewek i plantacji uszlachetnionych podkładek.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

W szkółkach i na plantacjach uszlachetnionych podkładek jest wymagana całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

Zastosowanie do uszlachetniania drzewek niewłaściwych podkładek, wstawek, przewodnich i pośrednich powodujących objawy niezgodności dyskwalifikuje drzewka odmian z objawami niezgodności (żółknięcie i opadanie liści oraz wyraźne przebarwienie kory).

3. Rozmnażanie

Szkółki zakłada się z materiału siewnego kategorii elitarny albo kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych przeznaczonych dla szkółek.

4. Wiek:

- 1) drzewka elitarne nie mogą być starsze niż dwuletnie, jeżeli nie owocowały;
- 2) drzewka kwalifikowane nie mogą być starsze niż czteroletnie.

5. Zdrowotność:

- 1) drzewka albo uszlachetnione podkładki powinny być:
  - a) wolne od organizmów kwarantannowych,
  - b) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II - na podstawie wizualnej oceny;
- 2) choroby wirusowe i wirusopodobne: drzewka wolne od patogenów wymienionych w dziale VIII ust. 1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirusopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację zgłasza się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin albo przed sprzedażą roślin utrzymywanych w pojemnikach.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

VIII. Zdrowotność materiału siewnego roślin sadowniczych

1. Wykaz wirusów i fitoplazm oraz chorób wirusowych i wirusopodobnych dla materiału siewnego roślin sadowniczych o statusie zdrowotności "wolne od wirusów"²⁾

Materiał ten oznacza się "ww" - wolne od wirusów albo "vf" - virus free.

Materiał ten powinien być wolny od wszystkich wirusów i patogenów wirusopodobnych, a zwłaszcza:

- 1) jabłoni od:
  - a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) wirusa żłobkowatości pnia jabłoni (Apple stem grooving virus),
  - d) wirusa jamkowatości pnia jabłoni (Apple stem pitting virus) wywołującego epinastię i zamieranie kory "Spy" (Spay epinasty and decline),

---

²⁾ Materiał wolny od wirusów (ww, vf): materiał szkółkarski, który został poddany testowaniu i uznany za wolny od wirusów dla poszczególnych gatunków w tym statusie; jest to również materiał otrzymany bezpośrednio z materiału wolnego od wirusów produkowany lub utrzymywany, w określonej liczbie pokoleń, w warunkach gwarantujących niewystąpienie infekcji.

- e) fitoplazmy proliferacji jabłoni (Apple proliferation phytoplasma),
  - f) drobnienia owoców jabłoni (Apple chat fruit),
  - g) zielonej marszczyca jabłek (Apple green crinkle),
  - h) podkówkowatego spękania jabłoni (Apple horseshoe wound),
  - i) szorstkości skórki jabłek (Apple rough skin),
  - j) gwiaździstego spękania jabłek (Apple star crack),
  - k) plamistości pierścieniowej jabłek (Apple ring spot),
  - l) pierścieniowego ordzawienia jabłek (Apple russet ring),
  - m) gumowatości drewna jabłoni (Apple rubbery wood),
  - n) spłaszczenia konarów jabłoni (Apple flat limb),
  - o) rdzawej brodawkowatości jabłek (Apple russet wart),
  - p) Spy epinasty and decline,
  - r) łuszczenia się kory Malus platycarpa - (Platycarpa scaly bark);
- 2) grusza i pigwa od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa jamkowatości pnia jabłoni (Apple stem pitting virus = Pear vein yellows virus),
  - c) fitoplazmy zamierania gruszy (Pear decline phytoplasma),
  - d) wiroida pęcherzowatych zrakowaceń gruszy (Pear blister canker viroid),
  - e) spękania kory (Pear bark split),
  - f) nekrozy kory (Pear bark necrosis),
  - g) szorstkości kory (Pear rough bark),
  - h) sadzowatej pierścieniowej plamistości pigwy (Quince sooty ringspot),
  - i) gumowatości drewna (Apple rubbery wood),
  - j) żółtej plamistości pigwy (Quince yellow blotch),
  - k) kamienistości miąższu gruszek (Pear stony pit);
- 3) wiśnia i czereśnia od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) wirusa mozaiki gęsiówki (Arabic mosaic virus),
  - d) wirusa zielonej pierścieniowej pstrości czereśni (Cherry green ring mottle virus),
  - e) wirusa liściozwoju czereśni (Cherry leaf roll virus),
  - f) wirusa drobnienia czereśni 1 i 2 (Little cherry virus 1, Little cherry virus 2),
  - g) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (Prune dwarf virus),
  - h) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),
  - i) wirusa cętkowanej plamistości liści czereśni (Cherry mottle leaf virus),
  - j) wirusa pierścieniowej plamistości maliny (Raspberry ringspot virus),
  - k) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),
  - l) wirusa czarnej pierścieniowej plamistości pomidora (Tomato black ring virus),

- m) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma),
  - n) rdzawej pstrości czereśni (Cherry rusty mottle),
  - o) nekrotyczno-rdzawej plamistości czereśni (Cherry necrotic rusty mottle),
  - p) Detrimental canker,
  - r) Shirofugen stunt;
- 4) śliwa od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości mirabelki (Myrobalan latent ringspot virus),
  - d) wirusa ospowatości śliwy (Plum pox virus),
  - e) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (Prune dwarf virus),
  - f) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),
  - g) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma);
- 5) brzoskwinia od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) wirusa zielonej pierścieniowej pstrości czereśni (Cherry green ring mottle virus),
  - d) wirusa ospowatości śliwy (Plum pox virus),
  - e) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (Prune dwarf virus),
  - f) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),
  - g) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),
  - h) wirusa czarnej pierścieniowej plamistości pomidora (Tomato black ring virus),
  - i) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma),
  - j) utajonego wiroida mozaiki brzoskwini (Peach latent mosaic viroid),
  - k) gwiaździstej plamistości brzoskwini (Peach asteroid spot);
- 6) morela od:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (Apple chlorotic leaf spot virus),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (Apple mosaic virus),
  - c) wirusa ospowatości śliwy (Plum pox virus),
  - d) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (Prune dwarf virus),
  - e) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (Prunus necrotic ringspot virus),
  - f) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (European stone fruit yellows phytoplasma),

g) gwiaździstej plamistości brzoskwini (Peach asteroid spot).

IX. Plantacje mateczne i szkółki sadzonek truskawki

1. Rozmnażanie

Dla truskawki stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) superelita (SE) - materiał przedbazowy;
- 2) elita 1 (E1) - materiał bazowy;
- 3) elita 2 (E2) - materiał bazowy;
- 4) oryginał (O) - materiał kwalifikowany.

2. Izolacja przestrzenna

Elitarne plantacje i szkółki sadzonek powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 200 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Fragaria* spp., a plantacje i szkółki kwalifikowane w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Fragaria* spp. Odstępy między odmianami, stopniami kwalifikacji lub kategoriami nie powinny być mniejsze niż 3 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek

Plantacje truskawki mogą być prowadzone przez rok.

Do produkcji sadzonek wielokoronowych w szkółkach sadzonek (zielonych, pojemnikowych, podwójnych frigo) dopuszcza się używanie sadzonek zielonych, pojemnikowych lub sadzonek frigo. Sadzonki wielokoronowe wytwarzane w szkółkach sadzonek: zielone, pojemnikowe, frigo i podwójne frigo są oceniane w stopniu kwalifikacji dla sadzonek otrzymanych po rozmnażaniu na plantacji matecznej sadzonek.

Na polu przeznaczonym do założenia plantacji lub szkółki truskawki nie mogą być uprawiane truskawki, ziemniaki, ogórki, pomidory, len, porzeczki, agrest, maliny i jeżyny co najmniej przez:

- 1) 4 lata przed jej założeniem;
- 2) 2 lata przed jej założeniem, jeżeli:
  - a) pole to zostanie odkażone, w roku poprzedzającym założenie plantacji lub szkółki truskawki, preparatami do dezynfekcji gleby lub
  - b) na polu zastosuje się przynajmniej 2 cykle uprawy na przyoranie górczycy sarepskiej, w roku poprzedzającym założenie plantacji lub szkółki truskawki.

5. Zdrowotność - rośliny mateczne i sadzonki truskawek powinny być:

- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;

2) na podstawie wizualnej oceny - praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II oraz od:

a) wirusów i patogenów wirusopodobnych:

- wirusa mozaiki gęsiówki (Arabic mosaic virus),
- wirusa pierścieniowej plamistości maliny (Raspberry ringspot virus),
- wirusa czarnej plamistości pierścieniowej pomidora (Tomato black ring virus),
- wirusa marszczycy liści truskawki (Strawberry crinkle virus),
- utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),
- wirusa żółtoobrzeżności liści truskawki (Strawberry mild yellow edge virus),
- wirusa cętkowanej plamistości liści truskawki (Strawberry mottle virus),
- wirusa otaśmienia nerwów liści truskawki (Strawberry vein banding virus),
- fitoplazmy zielenienia płatków truskawki (Strawberry green petal phytoplasma),
- fitoplazmy żółtaczkii astra (Aster yellows phytoplasma),
- patogena wywołującego żółtaczkę czerwcową (Strawberry june yellows),

b) chorób:

- zgnilizny korony truskawki (*Phytophthora cactorum*),
- werciliozy truskawki (*Verticillium dahliae*),
- antraknozy (*Colletotrichum* spp.),
- białej plamistości liści truskawki (*Mycosphaerella fragariae*),
- mączniaka prawdziwego truskawki (*Sphaerotheca macularis* ssp. *fragariae*),
- czerwonej plamistości liści truskawki (*Diplocarpon earliana*),

c) szkodników:

- guzaków (*Meloidogyne* spp.),
- niszczyka zjadliwego (*Ditylenchus dipsaci*),
- węgorka chryzantemowca (*Aphelenchoides ritzemabosi*),
- węgorka truskawkowca (*Aphelenchoides fragariae*),
- roztocza truskawkowego (*Phytonemus pallidus* ssp. *fragariae*),
- mszyc (*Aphididae*),
- skoczkwatych (*Jassidae*),
- wciornastkowatych (*Thripidae*),
- przędziorka chmielowca (*Tetranychus urticae*).

6. Wymagania dodatkowe

Plantacje i szkółki zgłasza się do jednej oceny rocznie, wykonywanej latem albo jesienią, przed kopaniem sadzonek albo sprzedażą roślin utrzymywanych w pojemnikach.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każda odmiana powinna być oznaczona etykietami na początku rzędu lub kwatery.

X. Plantacje mateczne, szkółki porzeczek oraz agrestu

1. Rozmnażanie

Dla porzeczek, agrestu stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) superelita (SE) - materiał przedbazowy;
- 2) elita 1 (E1) - materiał bazowy;
- 3) elita 2 (E2) - materiał bazowy;
- 4) oryginał (O) - materiał kwalifikowany.

2. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki i szkółki elitarne powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 300 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju Ribes;
- 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 100 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju Ribes;
- 3) mateczniki porzeczeki złotej powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 100 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju Ribes;
- 4) mateczniki i szkółki różnych kategorii i stopni kwalifikacji powinny być oddalone od siebie co najmniej o 3 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek:

- 1) elitarne mateczniki porzeczek i agrestu utrzymuje się do 9 lat, a kwalifikowane - do 13 lat;
- 2) elitarne mateczniki porzeczeki złotej utrzymuje się do 11 lat, a kwalifikowane - do 18 lat;
- 3) w szkółkach ocenie podlegają rośliny nie starsze niż trzyletnie.

5. Zdrowotność

Rośliny mateczne i sadzonki porzeczek i agrestu powinny być:

- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
- 2) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II oraz od wirusów: Strawberry latent ringspot virus, Raspberry ringspot virus, Arabic mosaic virus, Goosberry vein banding virus, Cucumber mosaic virus, Black currant reversion virus - na podstawie wizualnej oceny;
- 3) praktycznie wolne od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii elitarny roślin sadowniczych.

6. Wymagania dodatkowe:

- 1) mateczniki porzeczeki i agrestu zgłasza się do dwóch ocen rocznie:

- a) pierwsza jest wykonywana wiosną - na obecność wielkopąkowca porzeczkowego albo (przemiennie) rewersji dla porzeczek (koniec marca do końca kwitnienia porzeczek) oraz otaśmienia nerwów w matecznikach agrestu (maj, do połowy czerwca),
  - b) druga ocena jest wykonywana w drugiej połowie czerwca - przy rozmnażaniu przez sadzonki zielne i półzdrewniałe albo do końca sierpnia przy innych sposobach rozmnażania;
- 2) w matecznikach porzeczek należy corocznie pozostawić na każdym krzewie po jednym dobrze wyrośniętym pędzie owocującym w celu wykrycia ewentualnego porażenia przez wielkopąkowca i wirusa rewersji; po dokonaniu oceny pędy te mogą być wycięte;
  - 3) plantacje mateczne porzeczek złotej zgłasza się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się na początku jesieni, nie później niż do końca września;
  - 4) szkółki porzeczek i agrestu zgłasza się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w sierpniu lub we wrześniu; na wniosek producenta rośliny utrzymywane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej.
- W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.
Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

XI. Plantacje mateczne i szkółki malin oraz jeżyn

1. Rozmnażanie

Dla malin i jeżyn stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) superelita (SE) - materiał przedbazowy;
- 2) elita 1 (E1) - materiał bazowy;
- 3) elita 2 (E2) - materiał bazowy;
- 4) oryginał (O) - materiał kwalifikowany.

2. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki i szkółki elitarne powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 200 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju Rubus;
- 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju Rubus;
- 3) odstęp między odmianami, stopniami kwalifikacji lub kategoriami nie powinny być mniejsze niż 3 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek:

- 1) mateczniki utrzymuje się do 8 lat;
- 2) odrosty korzeniowe w matecznikach nie mogą być starsze niż jednoroczne;
- 3) sadzonki w pojemnikach nie mogą być starsze niż dwuletnie.

5. Zdrowotność

Rośliny mateczne i sadzonki malin i jeżyn powinny być:

- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
- 2) na podstawie wizualnej oceny - praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć ich jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II oraz od:
  - a) wirusów i patogenów wirusopodobnych:
    - wirusa mozaiki gęsiówki (Arabic mosaic virus),
    - wirusa pierścieniowej plamistości maliny (Raspberry ringspot virus),
    - wirusa czarnej plamistości pierścieniowej pomidora (Tomato black ring virus),
    - utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (Strawberry latent ringspot virus),
    - wirusów wywołujących mozaikę maliny (Raspberry mosaic),
    - wirusa liściozwoju czereśni (Cherry leaf roll virus),
    - wirusa karłowatości krzaczastej maliny (Raspberry bushy dwarf virus),
    - fitoplazmy karłowatości maliny (Rubus stunt phytoplasma),
  - b) chorób grzybowych i bakteryjnych:
    - zamierania pędów maliny (Didymella aplanata),
    - wertycyliozy (Verticillium spp.),
    - mączniaka prawdziwego (Sphareotheca macularis),
    - włosowatości korzeni (Agrobacterium rhizogenes),
    - guzowatości korzeni (Agrobacterium tumefaciens),
    - staśmienia łodyg (Rhodococcus fascians),
  - c) szkodników:
    - korzeniaka szkodliwego (Pratylenchus penetrans),
    - mszyc (Aphididae),
    - przebarwiacza malinowego (Phyllocoptes gracilis),
    - wciornastkowatych (Thripidae),
    - skoczkwatych (Jassidae),
    - przędziorka chmielowca (Tetranychus urticae).

6. Wymagania dodatkowe:

- 1) mateczniki zgłasza się do jednej oceny w roku, którą wykonuje się:
  - a) w czerwcu - dla pozyskiwania sadzonek zielnych,
  - b) do połowy września - dla pozostałych mateczników;
- 2) plantacje mateczne należy prowadzić bez pędów owocujących; owocowanie odmian powtarzających jest dopuszczalne;
- 3) szkółki w pojemnikach zgłasza się do jednej oceny w roku, którą wykonuje się w końcu lata; owocowanie odmian powtarzających jest dopuszczalne.

Na wniosek producenta rośliny utrzymywane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

XII. Plantacje mateczne i szkółki borówki oraz żurawiny wielkoowocowej

1. Rozmnażanie

Dla plantacji matecznych i sadzonek stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) superelita (SE) - materiał przedbazowy;
- 2) elita 1 (E1) - materiał bazowy;
- 3) elita 2 (E2) - materiał bazowy;
- 4) oryginał (O) - materiał kwalifikowany.

2. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki i szkółki elitarne powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Vaccinium* spp.;
- 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 20 m od roślin dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Vaccinium* spp.;
- 3) mateczniki i szkółki elitarne od mateczników i szkółek kwalifikowanych są oddalone co najmniej o 3 m.

3. Czystość odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość odmianowa.

4. Wiek:

- 1) elitarne mateczniki borówki wysokiej i żurawiny wielkoowocowej utrzymuje się przez 13 lat, a kwalifikowane przez 18 lat;
- 2) w szkółkach ocenie podlegają rośliny nie starsze niż trzyletnie.

5. Zdrowotność

Rośliny mateczne i sadzonki borówki oraz żurawiny wielkoowocowej powinny być:

- 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
- 2) na podstawie wizualnej oceny - praktycznie wolne od patogenów, chorób i szkodników wymienionych w części C dziale II oraz od:
  - a) szkodników, którymi są mszyce (*Aphis* spp.),
  - b) szkodników borówki:
    - przyszczarka borówkowca (*Dasyneura vaccinii*),
    - szpeciela pączkowego (*Acalitus vaccinii*),
    - zwójki różóweczki (*Archip. rosanus*),
  - c) choroby bakteryjnej, którą jest guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - d) chorób grzybowych:
    - zgorzeli pędów borówki (*Godronia cassandrae*),
    - zgnilizny korzeni (*Phytophthora* spp.),
    - zamierania wierzchołków pędów żurawiny (*Phomopsis vaccinii*),
    - zamierania pędów borówki (*Botryosphaeria dothidea*),
    - różowatości kwiatów (*Exobasidium oxycocci*),
  - e) wirusów i patogenów wirusopodobnych:

- wirusa nitkowatości borówki (Blueberry shoestring virus),
  - fitoplazmy miotlastości borówki (Blueberry witches broom phytoplasma),
  - wirusa pierścieniowej plamistości tytoniu (Tobacco ringspot virus);
- 3) praktycznie wolne od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych.
6. Wymagania dodatkowe
- Po wejściu roślin matecznych w owocowanie sprawdza się tożsamość odmianową w okresie kwitnienia i owocowania:
- 1) mateczniki borówki i żurawiny wielkoowocowej zgłaszają się do dwóch ocen rocznie, które wykonuje się:
    - a) wiosną (maj, do końca czerwca) - na obecność chorób wirusowych,
    - b) w drugiej połowie czerwca - przy rozmnażaniu przez sadzonki zielne i półzdrewniałe albo do końca sierpnia przy innych sposobach rozmnażania;
  - 2) szkółki borówki i żurawiny wielkoowocowej zgłasza się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w sierpniu lub we wrześniu.
- Na wniosek producenta rośliny utrzymywane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej.
- W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.
- Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub bloku.

XIII. Pozostałe gatunki

1. Izolacja przestrzenna
Rośliny tych gatunków powinny rosnąć w odległości co najmniej 10 m od dziko rosnących lub owocujących roślin tego samego gatunku lub rodzaju.
2. Czystość gatunkowa i odmianowa
Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.
3. Zdrowotność:
  - 1) materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych tych gatunków powinien być:
    - a) wolny od organizmów kwarantannowych,
    - b) praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału siewnego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych a w szczególności od organizmów wymienionych w części C dziale II; na podstawie wizualnej oceny;
  - 2) choroby wirusowe i wirusopodobne roślin cytrusowych:
    - a) materiał powinien pochodzić z materiału wyjściowego, który został oceniony i uznany za niewykazujący objawów chorób wirusów i wirusopodobnych;

- b) powinien zostać poddany indywidualnemu badaniu z użyciem metod do wykrywania takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób i zostać uznany za wolny od nich,
- c) materiał powinien być oceniony i zostać uznany za wolny od takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób od ostatniego cyklu wegetacyjnego,
- d) materiał powinien zostać zaszczerpiony na podkładki inne niż podatne na wiroidy - w przypadku szczepienia.

4. Wymagania dodatkowe

Plantację zgłasza się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana powinny być oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

B. Jakość materiału siewnego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych

I. Materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych powinien spełniać wymagania jakościowe:

- 1) pełnej czystości gatunkowej i odmianowej;
- 2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;
- 3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;
- 4) być praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;
- 5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;
- 6) być wolny od organizmów kwarantannowych;
- 7) być praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w części C dziale II;
- 8) być praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału siewnego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych.

II. Materiał siewny kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych powinien spełniać minimalne wymagania jakościowe:

- 1. Dla drzewek owocowych:
  - 1) wysokość drzewka powinna wynosić nie mniej niż 80 cm, mierząc od szyjki korzeniowej;
  - 2) średnica pnia powinna wynosić nie mniej niż 8 mm, mierząc na wysokości 10 cm powyżej miejsca uszlachetniania;
  - 3) drzewka powinny mieć korzeń główny i nie mniej niż 3 korzenie boczne albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.

2. Dla krzewów jagodowych, z wyłączeniem borówki i żurawiny wielkoowocowej:
  - 1) krzewy powinny mieć minimum jeden pęd o długości co najmniej 20 cm, mierząc od nasady do jego wierzchołka, albo dobrze wykształcone pąki nasadowe;
  - 2) średnica pędu powinna wynosić nie mniej niż 4 mm, mierząc u nasady pędu;
  - 3) krzewy powinny mieć nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
3. Dla sadzonek borówki i żurawiny wielkoowocowej:
  - 1) sadzonki powinny mieć minimum jeden pęd o długości co najmniej 20 cm, a w przypadku sadzonek żurawiny wielkoowocowej - 10 cm, mierząc pęd główny od nasady do jego wierzchołka;
  - 2) średnica pędu powinna wynosić nie mniej niż 3 mm, a w przypadku sadzonek żurawiny wielkoowocowej - 1 mm, mierząc pęd na wysokości 5 cm od jego nasady;
  - 3) sadzonki powinny mieć wiązkę korzeni drobnych albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
4. Dla sadzonek truskawek:
  - 1) sadzonki powinny mieć co najmniej dwa w pełni wykształcone liście albo średnicę korony o grubości nie mniejszej niż 4 mm;
  - 2) sadzonki powinny mieć nie mniej niż 4 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
5. Dla podkładek generatywnych i wegetatywnych:
  - 1) wysokość dla podkładek wegetatywnych powinna wynosić nie mniej niż 30 cm, mierząc od nasady pędu do jego wierzchołka;
  - 2) wysokość dla podkładek generatywnych powinna wynosić nie mniej niż 20 cm, mierząc od szyjki korzeniowej do wierzchołka pędu;
  - 3) średnica powinna wynosić nie mniej niż 3 mm, mierząc bezpośrednio nad szyjką korzeniową;
  - 4) podkładki powinny mieć nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.
6. Dla zrazów:
  - 1) długość powinna wynosić nie mniej niż 30 cm;
  - 2) średnica powinna wynosić nie mniej niż 4 mm;
  - 3) zrazy powinny mieć co najmniej 5 oczek.
7. Dla innych sadzonek:
  - 1) długość powinna wynosić nie mniej niż 12 cm;
  - 2) średnica powinna wynosić nie mniej niż 4 mm;
  - 3) powinny mieć co najmniej 3 oczka.
8. Dla oczek - powinna być określona liczba wykształconych oczek.
9. Dostawcy mogą zgodnie z minimalnymi wymaganiami ustalać własne klasy jakości dla materiału siewnego roślin sadowniczych wprowadzanego do obrotu.

C. Minimalne wymagania dla materiału szkółkarskiego CAC

I. Materiał szkółkarski CAC powinien spełniać wymagania jakościowe:

- 1) odpowiedniej czystości gatunkowej i odmianowej;
- 2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;
- 3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;
- 4) być praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;
- 5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;
- 6) być wolny od organizmów kwarantannowych;
- 7) być praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w dziale II;
- 8) być praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego CAC;
- 9) sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego CAC dokonuje wojewódzki inspektor podczas kontroli co najmniej raz w danym cyklu produkcji, nie rzadziej niż raz w roku.

II. Wykaz organizmów szkodliwych obniżających jakość materiału siewnego kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC

1. Lima Citrus aurantifolia (Christm) Swing, cytryna zwyczajna Citrus limon L. Burm. F, grejpfrut Citrus paradisi Maef, mandarynka Citrus reticulata Blanco, pomarańcza chińska Citrus sinensis (L.) Osbeck
  - 1) szkodniki:
    - a) Aleurotrixus floccosus (Mashell),
    - b) mątwiki Meloidogyne spp.,
    - c) Parabernisia myricae (Kuwana),
    - d) Tylenchulus semipenetrans;
  - 2) choroby grzybowe: Phytophthora spp.;
  - 3) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) Citrus leaf rugose,
    - b) choroby, które wywołują psorosis i podobne objawy na młodych liściach, jak: psorosis, ring spot, cristacortis, impietratura, concave gum,
    - c) ich czynniki sprawcze,
    - d) wirody takie, jak: exocortis, cachexiaxyloporosis.
2. Leszczyna (Corylus avellana L.)
  - 1) szkodniki:
    - a) wielkopąkowiec leszczynowy (Phytoptus avellanae),
    - b) tarczniki (Quadraspidotus perniciosus, Epidiaspis leperii, Pseudaulacaspis pentagona);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (Agrobacterium tumefaciens),
    - b) bakteryjna zgorzel leszczyny (Xanthomonas campestris pv. corylina);
  - 3) choroby grzybowe:

- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
  - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
  - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
  - d) *Phyllactina guttata*,
  - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
- a) mozaika leszczyny (Apple mosaic virus),
  - b) Hazel maculatura lineare - MLO.
3. Pigwa (*Cydonia Miller*), grusza (*Pyrus communis L.*)
- 1) szkodniki:
- a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
  - b) bawełnica korówka (*Eriosoma lanigerum*),
  - c) tarczники (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
- 2) choroby bakteryjne:
- a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - b) rak bakteryjny (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*);
- 3) choroby grzybowe:
- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
  - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
  - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*, *Phytophthora* spp.),
  - d) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
  - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
4. Truskawka (*Fragaria x ananassa Duch.*)
- 1) szkodniki:
- a) węgorki (*Apchelenchoides* spp.),
  - b) niszczyk zjadliwy (*Ditylenchus dipsaci*),
  - c) Tarsonemidae;
- 2) choroby grzybowe:
- a) zgnilizna korony truskawki (*Phytophthora cactorum*),
  - b) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 3) choroby wirusowe i wirusopodobne: zielenienie płatków truskawki (Strawberry green petal phytoplasma MLO).
5. Orzech włoski (*Juglans regia L.*)
- 1) szkodniki: tarczники (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
- 2) choroby bakteryjne:
- a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - b) bakteryjna zgorzel orzecha włoskiego (*Xanthomonas campestris* pv. *juglandi*);
- 3) choroby grzybowe:
- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
  - b) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
  - c) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
  - d) zgnilizna podstawy pnia (*Phytophthora* spp.);

- 4) choroby wirusowe i wirusopodobne: liściozwój czereśni (Cherry leaf roll virus).
6. Jabłoń (*Malus Mill.*)
- 1) szkodniki:
    - a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
    - b) bawełnica korówka (*Eriosoma lanigerum*),
    - c) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) zgnilizna pierścieniowa podstawy pnia (*Phytophthora cactorum*),
    - e) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - f) parch (*Venturia* spp.),
    - g) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
7. Oliwka europejska (*Olea europaea L.*)
- 1) szkodniki:
    - a) *Eusophera pinguis*,
    - b) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - c) *Saissetia oleae*;
  - 2) choroby grzybowe i bakteryjne:
    - a) *Verticillium dahliae*,
    - b) *Pseudomonas syringae* pv. *savastanoi*;
  - 3) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
8. Pistacja właściwa (*Pistacia vera L.*)
- 1) choroby grzybowe i bakteryjne: *Verticillium* spp.;
  - 2) choroby wirusowe i wirusopodobne - wszystkie.
9. Śliwa (*Prunus domestica L.*), śliwa japońska (*Prunus salicina Lindl.*)
- 1) szkodniki:
    - a) porzewiacz śliwowy (*Aculus fockeui*),
    - b) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
    - c) szpeciel śliwowy (*Eriophyes similis*),
    - d) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - e) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),

- c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
  - d) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
  - e) wertycilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
    - b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
10. Brzoskwinia (*Prunus persica* (L.) Batsch), morela (*Prunus armeniaca* L.), migdałowiec (*Prunus amygdalus* Batsch)
- 1) szkodniki:
    - a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
    - b) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
    - c) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - d) tarczники (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) biała plamistość korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - e) kędzierzawka liści brzoskwiń (*Taphrina deformans*),
    - f) wertycilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
    - b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
11. Wiśnia (*Prunus cerasus* L.), czereśnia (*Prunus avium* (L.) L.)
- 1) szkodniki:
    - a) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
    - b) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
    - c) tarczники (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
    - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
    - d) biała plamistość korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - e) wertycilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:

- a) karłowatość śliwy (Prune dwarf virus),
  - b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
12. Porzeczki, agrest (*Ribes* spp. L.)
- 1) szkodniki:
    - a) węgorki (*Apchelenchoides* spp.),
    - b) wielkopąkowiec porzeczkowy (*Cecidophyopsis ribis*);
  - 2) choroby bakteryjne: guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) gruzłek cynobrowy (*Nectria cinnabarina*),
    - c) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
    - d) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne: rewersja porzeczki czarnej (Black currant reversion, Black currant infectious variegation agent).
13. Malina, jeżyna (*Rubus* spp. L.)
- 1) szkodniki: szpeciel jeżynowiec (*Aceria essigi*);
  - 2) choroby bakteryjne:
    - a) włosowatość korzeni (*Agrobacterium rhizogenes*),
    - b) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
    - c) staśmienie łodyg (*Rhodococcus fascians*);
  - 3) choroby grzybowe:
    - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
    - b) zamieranie pędów malin (*Didymella applanata*),
    - c) mączniak rzekomy maliny (*Peronospora rubi*),
    - d) zgnilizna korzeni malin (*Phytophthora fragariae* var. *rubi*),
    - e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
  - 4) choroby wirusowe i wirusopodobne:
    - a) krzaczasta karłowatość maliny (Raspberry bushy dwarf virus),
    - b) kędzierzawka maliny (Raspberry leaf curl virus).
14. Borówka, żurawina (*Vaccinium* spp. L.)
- 1) szkodniki:
    - a) pryszczarek borówkowiec (*Dasyneura vaccinii*),
    - b) szpeciel pączkowy (*Acalitus vaccinii*);
  - 2) choroby grzybowe:
    - a) zgorzel pędów borówki (*Godronia cassandrae*),
    - b) zgnilizna korzeni (*Phytophthora* spp.);
  - 3) wirusy i patogeny wirusopodobne: fitoplazma miotlastości borówki (Blueberry witches broom phytoplasma).
15. Dodatkowe wymagania dla roślin cytrusowych:
- 1) materiał powinien pochodzić z materiału wyjściowego, który został oceniony i uznany za niewykazujący objawów chorób wirusów i wirusopodobnych;
  - 2) materiał powinien zostać poddany indywidualnemu badaniu z użyciem metod do wykrywania takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób i zostać uznany za wolny od nich;

- 3) materiał powinien być oceniony i zostać uznany za wolny od takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób od ostatniego cyklu wegetacyjnego;
- 4) materiał powinien zostać zaszczerpiony na podkładki inne niż podatne na wiroidy - w przypadku szczepienia.

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI SADZONEK WINOROŚLI

I. Wytwarzanie

1. Izolacja przestrzenna: maceczniki i szkółki winorośli powinny być położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub roślin uprawnych z rodzaju *Vitis*.
2. Czystość gatunkowa i odmianowa:
  - 1) wymagana jest pełna czystość gatunkowa i odmianowa;
  - 2) sadzonki mogą być roślinami własnokorzeniowymi lub szczepionymi na podkładkach odpornych na filokserę winiec.
3. Wiek:
  - 1) maceczniki winorośli utrzymuje się do 15 lat;
  - 2) w szkółkach sadzonki winorośli nie mogą być starsze niż trzyletnie.
4. Zdrowotność
Rośliny maceczne i sadzonki winorośli powinny być:
  - 1) wolne od organizmów kwarantannowych;
  - 2) praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jakość sadzonek winorośli - na podstawie wizualnej oceny.

II. Jakość

Materiał rozmnożeniowy winorośli powinien spełniać wymagania jakościowe:

- 1) pełnej czystości gatunkowej i odmianowej;
- 2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;
- 3) być praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych lub chemicznych;
- 4) być praktycznie wolny od wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;
- 5) być przygotowany w postaci jednorodnych partii;
- 6) być wolny od organizmów kwarantannowych;
- 7) być praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jakość sadzonek winorośli;
- 8) powinien mieć minimum jeden pęd o długości co najmniej 20 cm, mierząc od nasady do jego wierzchołka;
- 9) średnica pędu powinna wynosić nie mniej niż 4 mm, mierząc u nasady pędu;
- 10) powinien mieć:
  - a) nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe o długości co najmniej 15 cm albo

- b) wiązkę korzeni drobnych nie krótszych niż 6 cm - dla sadzonek wykopywanych ze szkółki, albo
- c) korzenie przerastające całą objętość gleby - dla sadzonek utrzymywanych w pojemnikach.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli, a także metod oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany roślin sadowniczych stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 72 pkt 1-3 z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512 oraz z 2013 r. poz. 865).

Projekt rozporządzenia określa:

- 1) szczegółowe terminy składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych,
- 2) wymagania w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli, z uwzględnieniem w szczególności:
  - a) terminów dokonywania i liczby ocen stanu plantacji materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych w odniesieniu do poszczególnych kategorii grup roślin lub gatunków,
  - b) metod dokonywania oceny laboratoryjnej w odniesieniu do poszczególnych kategorii, stopni kwalifikacji lub poszczególnych grup roślin lub gatunków,
  - c) liczby rozmnożeń dla poszczególnych grup lub gatunków roślin materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, z uwzględnieniem opisu poszczególnych kategorii i stopni kwalifikacji,
  - d) izolacji przestrzennej od innych upraw, czystości gatunkowej i odmianowej, zdrowotności oraz zmianowania roślin, a także wieku roślin - dla materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych,
  - e) sposobu oznaczania partii materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC lub materiału

rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli;

- 3) metody oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości odmianowej materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych.

Materia, która jest przedmiotem regulacji rozporządzenia, poprzednio była regulowana:

- 1) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego (Dz. U. Nr 55, poz. 363);
- 2) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego (Dz. U. Nr 29, poz. 189, z późn. zm.);
- 3) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie sposobu oznaczania partii materiału siewnego (Dz. U. Nr 209, poz. 1546),
- 4) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków (Dz. U. Nr 221, poz. 1623),

Przepisy projektowanego rozporządzenia dotyczące materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli są tożsame z wymaganiami zawartymi w ww. rozporządzeniach.

W odróżnieniu do obowiązujących przepisów w załączniku nr 2 do projektowanego rozporządzenia, określającym wymagania szczegółowe dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych, nie ma tabeli zawierającej listę gatunków roślin warzywnych, ponieważ art. 67 ustawy o nasiennictwie określa, co uznaje się za materiał rozmnożeniowy i materiał nasadzeniowy roślin warzywnych.

W przypadku wytwarzania i jakości materiału kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych przepisy projektowanego rozporządzenia są tożsame

z przepisami ww. rozporządzeń, z wyjątkiem wieku utrzymania plantacji matecznych. Czas ten został przedłużony o 3 lata. Wprowadzenie tej zmiany pozwoli utrzymać istniejące plantacje mateczne do czasu zmiany ustawy o nasiennictwie i wydania aktów wykonawczych do tej ustawy implementujących dyrektywy wykonawcze Komisji :

1) 2014/96/UE z dnia 15 października 2014 r. w sprawie wymagań dotyczących etykietowania, plombowania i pakowania materiału rozmnożeniowego roślin sadowniczych oraz roślin sadowniczych przeznaczonych do produkcji owoców, który to materiał i rośliny są objęte zakresem dyrektywy Rady 2008/90/WE (Dz.Urz. WE L 298 z 16.10.2014, str. 12);

2) 2014/97/UE z dnia 15 października 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Rady 2008/90/WE w odniesieniu do rejestracji dostawców i odmian oraz w odniesieniu do wspólnego wykazu odmian (Dz.Urz. WE L 298 z 16.10.2014, str. 16);

3) 2014/98/UE z dnia 15 października 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Rady 2008/90/WE w odniesieniu do szczegółowych wymogów dotyczących rodzajów i gatunków roślin sadowniczych, o których mowa w załączniku I do tej dyrektywy, szczegółowych wymogów wobec dostawców oraz szczegółowych zasad dotyczących inspekcji urzędowych (Dz.Urz. WE L 298 z 16.10.2014, str. 22).

Upoważnienie zawarte w art. 72 pkt 4 ustawy o nasiennictwie, dotyczące określenia wykazu gatunków i odmian roślin sadowniczych, dla których materiał szkółkarski CAC wytwarza się z materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych zostanie zrealizowane odrębnym rozporządzeniem. Wynika to z konieczności przeprowadzenia szerokich konsultacji i sprawdzenia rozwiązań w tym zakresie w innych państwach członkowskich.

Projekt rozporządzenia jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt

rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia zostanie ^{IF} zgłoszony do wykazu prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Opracowano w Departamencie
Hodowli i Ochrony Roślin: ^{wz. Dyrektora Departamentu} **Bogusław Rzeźnicki**

**ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU HODOWLI I OCHRONY ROŚLIN**

Za zgodność pod względem
redakcyjnym i prawnym

Akceptował:

PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Natlewajk

Meluk
Z-ca DYREKTORA
Departamentu Prawno-Legislacyjnego

Andrzej Adamczyk

<p>Nazwa projektu</p> <p>RozporządzeniaeMinistra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli oraz metod oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany roślin sadowniczych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Zofia Szalczyk</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Krzysztof Smaczyński 22 623 21 51 krzysztof.smaczynski@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 13.02.2015 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe</p> <p>Nr w wykazie prac .....</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

2. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości roślin sadowniczych, materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli oraz metod oceny polowej, pobierania prób i oceny laboratoryjnej oraz oceny tożsamości materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany roślin sadowniczych stanowi wykonanie upoważnienia zawartego art. 72 z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512 oraz z 2013 r. poz. 865).

3. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Materia, która jest przedmiotem regulacji rozporządzenia, poprzednio była regulowana:

- 1) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2007 r. w sprawie metod pobierania prób materiału siewnego i okresu ich przechowywania oraz metod dokonywania oceny materiału siewnego (Dz. U. z 2007 r. Nr 55, poz. 363);
- 2) roporzędzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego (Dz. U. Nr 29, poz. 189, z późn. zm.);
- 3) roporzędzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie sposobu oznaczania partii materiału siewnego (Dz. U. Nr 209, poz. 1546),
- 4) roporzędzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków (Dz. U. Nr 221, poz. 1623),

Przepisy projektowanego rozprządzenia dla materiału szkółkarskiego CAC, materiału rozmnożeniowego i materiału nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych oraz sadzonek winorośli są

tożsame z wymaganiami zawartymi w ww. rozporządzeniach.

W odróżnieniu do obowiązujących przepisów w załączniku Nr 2 do rozporządzenia określającym wymagania szczegółowe dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych, nie ma tabeli zawierającej listę gatunków roślin warzywnych, ponieważ przepisy art. 67 ustawy o nasiennictwie, określają co uznaje się za materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych.

W przypadku wytwarzania i jakości materiału kategorii elitarny i kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych przepisy projektowanego rozporządzenia są tożsame z przepisami ww. rozporządzeń, z wyjątkiem wieku utrzymania plantacji matecznych. Czas ten został przedłużony o 3 lata. Wprowadzenie tej zmiany pozwoli utrzymać istniejące plantacje mateczne do czasu zmiany ustawy o nasiennictwie i wydania aktów wykonawczych do tej ustawy implementujących dyrektywy wykonawczej Komisji :

1) 2014/96/UE z dnia 15 października 2014 r. w sprawie wymagań dotyczących etykietowania, plombowania i pakowania materiału rozmnożeniowego roślin sadowniczych oraz roślin sadowniczych przeznaczonych do produkcji owoców, który to materiał i rośliny są objęte zakresem dyrektywy Rady 2008/90/WE (Dz.Urz. WE L 298 z 16.10.2014, str. 12);

2) 2014/97/UE z dnia 15 października 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Rady 2008/90/WE w odniesieniu do rejestracji dostawców i odmian oraz w odniesieniu do wspólnego wykazu odmian (Dz.Urz. WE L 298 z 16.10.2014, str. 16);

3) 2014/98/UE z dnia 15 października 2014 r. w sprawie wykonania dyrektywy Rady 2008/90/WE w odniesieniu do szczegółowych wymogów dotyczących rodzajów i gatunków roślin sadowniczych, o których mowa w załączniku I do tej dyrektywy, szczegółowych wymogów wobec dostawców oraz szczegółowych zasad dotyczących inspekcji urzędowych (Dz.Urz. WE L 298 z 16.10.2014, str. 22).

4. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ponieważ wszystkie państwa członkowskie UE są na etapie wdrażania przepisów wykonawczych do dyrektywy Rady 2008/90/WE nie można przedstawić zastosowanych w tych państwach rozwiązań przy wdrażaniu przepisów UE.

5. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
PIORIN	16 wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa	Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie	Zgodnie z ustawą o nasiennictwie ocena materiału siewnego oraz pobieranie prób dokonywane są przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa.
Dostawcy	5 884	GIORIN Stan na koniec 2013 roku – ewidencja podmiotów prowadzących obrót materiałem siewnym	Wytwarzanie i ocena materiału siewnego objętego przepisami procedowanego rozporządzenia.

6. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Business Centre Club; Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych; Federacja Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właściciele Rolnych; Forum Związków Zawodowych; Krajowa Federacja Producentów Zbóż; Krajowa Rada Izb Rolniczych; Krajowa Rada Spółdzielcza; Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych; Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych – Izba Gospodarcza; Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego; Krajowy Związek Producentów Nasion Ogrodniczych i Materiału Szkółkarskiego; Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych; Krajowy Związek Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych; Krajowy Związek Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw; Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”; NSZZ „Solidarność”; Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych; Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych; Polska Izba Nasienna; Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN; Polski Związek Ogrodnicy; Polski Związek Producentów Kukurydzy; Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju; Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej; Rada Gospodarki Żywnościowej; Rada Krajowa Sekretariatu Rolnictwa NSZZ "Solidarność"; Stowarzyszenie Polski Ziemniak; Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy; Związek Rzemiosła Polskiego ; Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej; Związek Szkółkarzy Polskich; Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników; Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa w RP; Związek Zawodowy Rolnictwa "Samoobrona"; Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich "REGIONY"; Związek Zawodowy Rolników "OJCZYŻNA"; Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej "SOLIDARNI"; Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”; Konsultacje publiczne prowadzone są zgodnie z § 31 Uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów.
Przygotowanie projektu było uzgadniane w ramach konsultacji poprzedzających z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

7. Wpływ na sektor finansów publicznych brak wpływu

PIORiN będzie wykonywała czynności wynikające z projektu rozporządzenia w ramach przydzielonych środków finansowych.

8. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe -brak wpływu

9. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:	
10. Wpływ na rynek pracy	
☒ Nie dotyczy	
11. Wpływ na pozostałe obszary -	
☐ środowisko naturalne	☐ demografia
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe
☐ inne	☐ informatyzacja
	☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie dotyczy
12. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 2015 r.	
13. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
☒ Nie dotyczy.	
14. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	